

Хорошун К. Ю.,

*аспірант кафедри психології особистості та соціальних практик
Київського університету імені Бориса Грінченка*

Науковий керівник: Столярчук О. А.,

доктор психологічних наук,

*доцент кафедри психології особистості та соціальних практик
Київського університету імені Бориса Грінченка*

КОРЕЙСЬКА ПОП-КУЛЬТУРА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ

Анотація. В роботі розглядається проблема впливу корейської поп-культури на формування самосвідомості українців. На основі теоретичного аналізу визначено основні засоби цього впливу на самосвідомість, зокрема музика, кінематограф, дорами, дизайн, технології та сфера краси.

Ключові слова: самосвідомість, корейська поп-культура, корейська хвиля, К-поп.

Khoroshun K. Korean pop-culture as a factor in the formation of self-awareness

Summary. The paper deals with the problem of influence of korean pop-culture on the formation of self-awareness of Ukrainians. Based on theoretical analysis, the main means of this influence on self-awareness are determined, in particular music, cinematography, dramas, design, technology and the field of beauty.

Key words: self-awareness, korean pop-culture, korean wave, K-pop.

Самосвідомість як складний психічний процес вивчалась багатьма науковцями. Нові виклики часу актуалізували наукові пошуки в цьому напрямку. Зокрема, в українській психології самосвідомість, особливості її формування та структуру вивчали М.Й. Боришевський, О.П. Сергєєнкова, О.А. Столярчук, О.П. Таран, П.Р. Чамата, О.М. Шевцова та ін. Так, П.Р. Чамата стверджував, що формування самосвідомості відбувається під час взаємодії людини із навколишнім середовищем та іншими людьми. М.Й. Боришевський також зазначає, що під час формування самосвідомості важливу роль відіграє не тільки те, як людина взаємодіє з іншими (як зовнішній фактор), а й те, як сама людина сприймає цю взаємодію та впливи, які здійснюються (як внутрішні умови) [1, с. 119].

Здатність людини усвідомлювати саму себе, власні риси та якості, мотиви поведінки, інтереси та позицію в суспільстві називають самосвідомістю. В процесі її формування беруть участь різні інститути (дитячий садок, школа, університет), сім'я, друзі, оточуюча культура, а також мережа Інтернет.

Формування самосвідомості сучасних українців відбувається під впливом глобалізаційних процесів. Глобалізація відкриває багато можливостей для культурного та інформаційного обміну, духовного зростання особистості. Зокрема, українське суспільство перебуває під впливом нових масових культурних течій. І однією з них є корейська поп-культура. ЗМІ, мережа Інтернет та соціальні мережі активно сприяють поширенню цієї поп-культури на теренах України.

Глобальне поширення корейської поп-культури по світу почалось з кінця 90-х років ХХ ст. за ініціативи держави [4, с.28]. Цей процес отримав власний термін – Корейська хвиля (англ. Korean wave), що і означає вплив, який здійснює Республіка Корея своїми продуктами (зокрема медіа продуктами та продуктами технологій) [2, с. 16]. Своє розповсюдження корейська хвиля почала з Японії та Китаю, але за останні 10 років активно поширилась в США, країнах Європейського Союзу та в Україні.

Корейська поп-культура орієнтована на широкі верстви населення, має унікальні елементи (k-pop, k-move, k-drama, k-beauty, k-design, k-technology та ін.) і є комерційно успішною. Завдяки цій популярності відбувається вплив на формування самосвідомості особистості. В Україні корейська поп-культура має вплив переважно на молодь, яка захоплюється музикою, кінематографом та серіалами корейського виробництва [5, с. 66].

Можна виділити такі напрями корейської поп-культури, які є популярними в Україні та здійснюють вплив на формування самосвідомості українців: музика (k-pop як музичний жанр та співаки (айдоли) як особистості, що просувають та популяризують музику і є взірцем для наслідування); кінематограф та серіали (дорамі) (історії, які розкривають нові життєві сценарії, актори, які передають живі емоції та персонажі, які стають прикладами різних моделей поведінки); мода та стиль (цікаве та унікальне бачення речей); сфера краси (популяризація якісної продукції, яка формує бачення того, що є красивим); відеоігри (розроблення та просування нового онлайн світу з унікальною графікою та сюжетом); технології (якісні девайси, надійна техніка, які посилюють імідж Республіки Корея); кухня (передає традиції, своєрідні смаки).

K-pop як доволі новий жанр музики поєднує в собі декілька стилів поп-музики. Його особливістю є поєднання самої музики та відпрацьованих виступів, які захоплюють своєю візуальною складовою.

Співаки, яких в Республіці Корея називають «айдоли» (англ. idol), мають великий вплив на аудиторію [3, с. 51]. Вони є інфлюенсерами з ретельно вибудованим позитивним іміджем, які розповідають про поп-культуру, її цінності та напрямки, піднімають важливі для суспільства теми (дружба, любов до себе, булінг, подолання життєвих перешкод та ін.). Постає айдола стає об'єктом захоплення та наслідування, відіграє роль старшого брата/сестри, значущого дорослого чи партнера, який допомагає формуванню навички соціальної взаємодії. Порівнюючи себе з айдолом, особистість здійснює самоаналіз власних якостей і можливостей, відповідно, це порівняння впливає на самооцінку. Захопленість оригінальними танцями та участь в українських cover-dance командах допомагає молоді в дослідженні власного фізичного Я.

Вплив музики k-pop на особистість здійснюється на емоційно-естетичному рівні сприйняття й сприяє формуванню певних рис та якостей характеру, естетичних смаків та потреб, є поштовхом до пробудження творчих здібностей. Значне пісенне різноманіття k-pop формує новий емоційно-образний досвід українців та передає унікальний корейський культурний досвід, який впливає на формування установок та ціннісних орієнтацій.

Також кінематограф та серіали (дорами (англ. drama)), що здобули світове визнання, здійснюють значний вплив на формування самосвідомості. Вони притягують глядача цікавими сюжетами, живою грою акторів та візуальною складовою, відображають особливості культури та поведінки. Часто сюжети зосереджені на історії кохання, де в центрі уваги також є родинні зв'язки. Українці, переглядаючи корейські кінострічки, навчаються, засвоюють нові моделі поведінки та цінності, здобувають новий досвід, покращують емоційний стан. За допомогою ідентифікації з новими персонажами відбувається трансформація змістових характеристик в структурі Я-концепції особистості.

Зацікавленість особистості в корейській музиці та кінематографі формує запит на вивчення корейської мови. Зацікавленість в цих елементах поп-культури розширює картину світу, допомагає знайти нових друзів зі схожими уподобаннями і це впливає на формування нового Інтернет-середовища для українців. Створюється новий україномовний контент, який розповідає про корейську поп-культуру та допомагає реалізувати творчий потенціал українців.

Корейська мода (k-fashion), дизайн (k-design) та сфера краси (k-beauty) також здійснюють вплив на формування самосвідомості українців. Збільшується попит на якісну корейську продукцію, в магазинах пропонують окремі стелажі з різноманітними брендами корейської косметики, а ідея корейського догляду за шкірою

поширюється серед українок. Дизайнери одягу, дизайнери-ілюстратори, графічні дизайнери створили новий та авторський лаконічний і естетичний стиль, який стає затребуваним та впливає на формування естетичного смаку українців.

Отже, кожен із зазначених напрямів зараз активно розвивається на теренах України, тому їх вивчення та дослідження залишається актуальним. Корейська поп-культура привносить нові цінності, моделі та схеми поведінки, створює нові образи для наслідування, сприяє формуванню особистості українців.

Перспективою подальших досліджень є детальне вивчення впливу корейської поп-культури на формування різних структурних компонентів Я-концепції, а також дослідження проявів позитивного та негативного впливу на формування образу «Я» сучасних українців.

Список використаних джерел:

1. Боришевський М.Й. Самосвідомість як фактор психічного розвитку особистості. *Психологія і суспільство*. 2009. № 4. С. 119–126.
2. Гриценко В.С. «Корейська хвиля» у діалектиці культурного розвитку. *Українські культурологічні студії*. 2020. № 1. С. 13–17.
3. Осадча Л.В. Феномен корейської хвилі в метамодерному середовищі європейської культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 2. С. 49–56.
4. Стасевська О.А., Уколова В.О. Культурна дипломатія Республіки Корея. *Право та інновації*. 2021. № 4. С. 27–32.
5. Фурман В.В., Хорошун К.Ю. Психологічні особливості субкультури кей-поперів в умовах сучасної інформатизації суспільства. *Multidisziplinäre Forschung: Perspektiven, Probleme und Muster*: праці міжнар. наук.-практ. конф. 2 том (Відень, 9 квітня 2021 р.). Відень, 2021. С. 65–66.